

AK-HÍRLEVÉL

ÉLŐ

MAGYARÓRA

TÁBOR SÁTORALJAÚJHELYEN
2023.07.05-09.

NEM CSAK
MAGYARTANÁROKNAK!

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

Részletes program és jelentkezés itt: [Élő magyaróra tábor nem csak magyartanároknak – Petőfi Kulturális Ügynökség \(petofiugynokseg.hu\)](https://petofiugynokseg.hu)

AK-HÍRLEVÉL

A LEGKISEBB TELEPÜLÉSTŐL A FŐVÁROSIG

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

 ANYANYELVI PIKNIK

 Sátoraljaújhely, Kazinczy Ferenc Múzeum

 2023. július 7. (péntek) 13:30 – 15:00

PROGRAM:

 Kultúra és dalszövegek (Hujber Szabolcs egyetemi adjunktus, EKKE)

 Petőfi-szótár (kvíz, Kahoot) (Pölcz Ádám)

 Élő nyelvi tanácsadás: Balázs Géza – Minya Károly – Pölcz Ádám

Az ANYANYELVI PIKNIK, a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának új, több korosztályt is megszólító játékos ismeretterjesztő foglalkozása. Az egyórás, színes – ahogy mondani szokták: interaktív – programban tematikus nyelvi, irodalmi, művészeti bemutató, vetélkedő és nyelvi gyorsszolgálat szerepel.

 Következő állomás: Kapolcs

A rendezvény szabadon, regisztráció nélkül látogatható.

AK-HÍRLEVÉL

ÖT CSÚCS NYELVI KÉRDÉS

www.e-nyelv.hu

ÖT CSÚCS NYELVI KÉRDÉS 📖

A Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda ingyenes nyelvi tanácsadásának heti, legizgalmasabb kérdéseit összegyűjtő új rovatunk a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda Facebook-oldalán. Minden vasárnap új kérdésekkel jelentkezünk.

Folyamatos 24/7 ingyenes nyelvi tanácsadás immár 17 éve: www.e-nyelv.hu

AK-HÍRLEVÉL

A MAGYAR NYELV HETE

Lőrincze Lajos hagyatékából egy 1746-os szótárt adományozott Lőrincze Lajos fia, Lőrincze Péter a szerbiai adai könyvtárnak. Itt született Szarvas Gábor, a Magyar Nyelvőr alapítója. Balázs Géza, a Magyar Nyelvőr mai felelős szerkesztője az 1970-ben induló Szarvas Gábor-émlékünnepség dokumentumát, a Magyar Nyelvőr új számait, valamint a 150 éves Magyar Nyelvőr történetéről szóló könyvét ajándékozta a könyvtárnak az idei magyar nyelv hete alkalmából.

Lőrincze Péter

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

PETŐFI 200 – MAGYAR NYELV HETE – ANYANYELVI PIKNIK

Útjára indult az ANYANYELVI PIKNIK, a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának új, több korosztályt is megszólító, játékos ismeretterjesztő foglalkozása. Az egyórás, színes – ahogy mondani szokták: interaktív – programban tematikus nyelvi, irodalmi, művészeti bemutató, vetélkedő és nyelvi gyorsszolgálat szerepel. Az országjáró rendezvényt **Terdikné Takács Szilvia**, a PKÜ Kazinczy Műhely szakértője jelentette be 2023. április 26-án a Nemzeti Színházban második alkalommal megrendezett magyar nyelv heti rendezvényen. 2023-ban a legkisebb falvaktól a fővárosig, a meghívások alapján Sátoraljaújhelyen, Kapolcson, Berettyóújfaluban, Aranyosapátiban, Ragályban, Kiscsőszön, Zamárdiban és Nagyváradon bukkan fel a piknik. **Balázs Géza**, a Színház- és Filmművészeti Egyetem professzora hozzátette, hogy ezeken a helyeken szinte mindenhol járt Petőfi Sándor is (ha nem éppen azon a helyen, akkor a szomszéd településen). Az útra bocsátó rendezvényt **Petőfi 200** címmel a Színház- és Filmművészeti Egyetem másodéves zenés színész hallgatói adták elő. Ismert és kevésbé ismert, nagy hatású Petőfi-versek elevenedtek meg énekkel, zenével, tánccal a „telt ház” Kaszás Attila Teremben. A verseket **Szilágyi Enikő** válogatta és tanította be, az előadást **Vidnyánszky Attila** rendezte.

Sajtómegjelenés: [A Nemzeti Színházból indul országjáró körútjára az Anyanyelvi Piknik – kultura.hu \(kultura.hu\)](https://www.kultura.hu)

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

KÖZGYŰLÉSI HÍREK

Az MNYKNT 2023. május 24-én 16:00-kor megtartotta éves rendes közgyűlését. A megjelent tagok egyhangúlag fogadták el a Társaság 2022. éves beszámolóját, pénzügyi-gazdasági beszámolóját és közhasznúsági jelentését.

ÚJ TAGJAINKAT ÜDVÖZÖLJÜK

Dr. Kiss Anita a Nyíregyházi Egyetem Magyar Nyelvészeti Intézeti Tanszékének adjunktusa, a kutatási területe: kétnyelvűségi hatások és nyelvjárási jelenségek vizsgálata kárpátaljai magyarok körében.

Lukács Béla a Nyíregyházi Egyetem Angol Nyelv és Kultúra Intézeti Tanszékének tanársegédje, kutatási területe: angol–magyar állandósult szókapcsolatok vizsgálata.

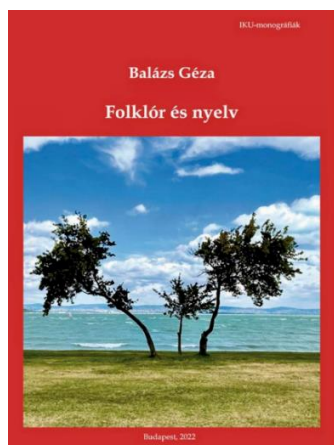
TOVÁBBI TERVEZETT PROGRAMJAINK NYÁR VÉGÉIG:

2023. július 8. Petőfi-szótár. **Széphalmi esszékonferencia**, PIM Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom

2023. július 24–27. **VIII. partiumi szabadegyetem**. Berettyóújfalu

2023. július 30–31. **Tündérkerti szép napok**: Nagyar, Luby-kastély, Aranyosapáti (Aranyosziget gyermektábor), Petőfi szimbolizmus, táji, érzelmi kapcsolatok

Figyelmükbe ajánljuk:

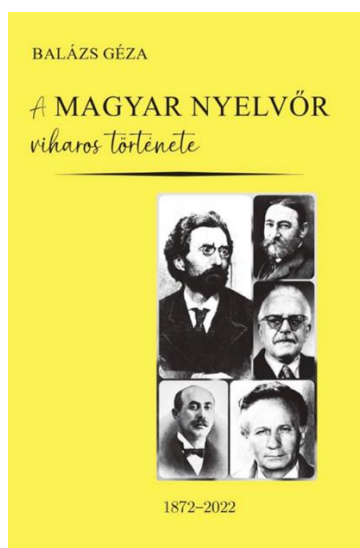

AK-HÍRLEVÉL

Balázs Géza „karanténtrilógiája” a szerző folklórnyelvészeti munkásságának összefoglalója: *Nyelvszokások* (2020), *A művészet és a nyelv születése* (2021), *Folklór és nyelv* (2022). A kötetek a legkorábbi gyűjtésektől (graffiti, tetovált szövegek) a legutóbbi időben született elméleti tanulmányokig tartalmazzák az egymásra épülő, egymással párbeszédben álló írásokat. A *Folklór és nyelv* című kötet elméleti része frazeográfiai, szemiotikai, antropológiai nyelvészeti megközelítéseket mutat be. A második rész a nyelvben fölfedezhető archaizmusra hívja föl a figyelmet: gyermekmondókák, ráolvasás, álom, titkosnyelvek. A harmadik részben a szerző által kutatott műfajok szerepelnek: anekdota, memovers, gesztusvicc, helyzetmondat, feliratirodalom. A negyedik rész a mai folklór és nyelv világába kalauzol egyes dokumentált jelenségeken keresztül: firkálások, tetoválások, jelszavak, mai szólások, locsolóversek.

Megvásárolható: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-folklor-es-nyelv-folklor-muveszet-irodalom-nyelv/>

„A Nyelvőr nem pusztán egy tudományos, ismeretterjesztő, nyelvészeti, nyelvművelő lap, nemcsak a szerkesztők és munkatársak, hanem a magyar nyelvtudomány, sőt tudományos élet kalandos, sok tekintetben fölemelő, más estekben elszomorító, elgondolkodtató dokumentuma. Aligha képzelhető el modern nyelvtudomány és tudományos közélet a Magyar Nyelvőr tanulmányozása nélkül.”

Balázs Géza *A Magyar Nyelvőr viharos története* című könyve az elmúlt 150 év eseményeit összegzi illusztrációkkal, dokumentumokkal emléket állítva a 3350 „dolgozótársnak”, akik név szerint szerepelnek a kötetben.

Online elérhető és megvásárolható: <https://nyelvor.mnyknt.hu/a-magyar-nyelvor-tortenete/>

AK-HÍRLEVÉL

Színház és nyelv

MINYKNT, Budapest, 2022

Hogyan törik a magyar nyelvet a színpadon? Mitől eredeti és különleges a Bánya-szöveg, a Székely-replika? Melyik műben olvashatunk a százszázalékos katarzisemelésről?

A Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda honlapján (www.e-nyelv.hu) 2014 októberében indult el a Színház és nyelv rovat, és 2021 márciusáig havi rendszerességgel jelentek meg az írások, amelyekből az itt fölített kérdésekre is választ kap az olvasó. Az ötlet Balázs Gézáé, a kötet lektoráé, aki tudja, hogy nagyon szeretek színházba járni, kortárs magyar drámákat olvasni, amelyeknek nyelvészként akár szó- és kifejezésnyelvhasználatát is vizsgálhatnám. A javaslat a Tiszatúrán hangzott el, még pontosabban a szatmárcsekei parton. A felvetést tett követte, a megjelent írásokból olvasható egy válogatás a kötetben, így kerekedett ki az ötvenes szám. A színházra nagyszerű metaforákat lehet alkalmazni: lélekbalzsam és gyógyír, azonban számomra a színház és a kortárs magyar dráma szívszerelem, így a szakma és a szenvedély összekapcsolódásának a szülötte ez a kötet. Nemcsak nézőként, hanem drámaolvasóként is. Hozzám a legközelebb a kortárs magyar szerzők művei állnak, így Székely Csabáé, Háy Jánosé, Egressy Zoltáné, Pintér Béláé, Kornis Mihályé, Tasnádi Istváné, a Mohácsi testvéreké és nem utolsósorban a szűkebb pátriám íróié, Ratkó Józsefé, Fazekas Istváné és Onder Csabáé. Ugyanakkor több írás foglalkozik az újrafordítással, újraírással, például Parti Nagy Lajos Tartuffe- és Tisztújítás-átiratával, Závada Péter és Bíró Bence Feydeau A balek (A hülyéje) című opusával. A nyelvészszemmel olvasott drámák szövegeinek elemzései egy teljesen új műfajt képviselnek: a szubjektív nyelvészetiét. Azonban ha konkrétabban kell fogalmaznom, akkor az egyéni, új szavak (neologizmusok) nyelvhasználatát emelném ki, valamint a különböző stílusrétegek tobzódását, egybecsengését és disszonanciáját a bemutatott művekben. Ezek egyedi színnel és humorral fűszerezik az előadást, illetve a művet. Tanárként nem hallgathatom el, hogy bizonyos szövegrészletek az oktatásban is alkalmazhatók többek között a stílusrétegek, a szóalkotási módok tanítása során, különlegességükkel mindenképpen figyelemfelkeltőnek bizonyulhatnak a „száraz” nyelvtanórán. Egy-két „vendégírás” egészíti ki a kortárs magyar drámák nyelvhasználatát bemutató írások sorát, így „igen komoly” javaslatot teszek arra, hogy miként olvassunk kortárs magyar drámát; miként oldotta meg egy színész azt, hogy segítsen neki a

AK-HÍRLEVÉL

súgó; mi az a limerick vagy az online szájreklám; olvashatók operettszöveg-variációk, színházi szösszenetek és néhány esetben a szerző nem kortárs, de az előadás új, pl.: Csokonai Vitéz Mihály: Az özvegy Karnyóné és a két szeleburdiak. Természetesen a legnagyobb „forrás” az előadásokat illetően szűkebb pátriám: a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház, a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja, a nyíregyházi Vidor Fesztivál, de természetesen gyakran eljuthattam budapesti előadásokra is. Számomra a színház szívszerelem, a színházi bakancslistám egyik kiemelt pontja e kötet megjelenése volt, a másik: egy év alatt legalább 85 előadást szeretnék megnézni, mint a Kritikusok díjának szavazói. Az írások a megjelenés hét évének időrendjében szerepelnek, nem tartottam célszerűnek a tematikus elrendezést, mivel így a színház és a kortárs magyar dráma sokszínűsége és varázsa még fokozottabban érvényre juthat. A kötetet név- és címmutató egészíti ki, kizárólag az előadásokra, a darabokra és a színészekre, színházi kollégákra vonatkozóan. (Minya Károly)

A nyelv, a magyaroknak a magyar nyelv a legfőbb nemzetösszetartó erő. A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport 2000 óta figyeli és elemzi a magyar nyelvi jelenségeket, s jelentéseit ötévente tanulmánykötetben adja ki. A 2005-ös, 2010-es és 2015-ös jelentést követően ebben a kötetben a kutatócsoport ismét áttekinti a mai magyar nyelv állapotát a hangzásvilágtól a digitalizáció hatásáig. A szerzők figyelme kiterjed a határon túli magyar nyelvhasználatra (nyelvi tájak), és hírt adnak az elgondolkodtató (alternatív) nyelvtörténeti kutatásokról. A kötet dokumentumokat közöl a magyar nyelvkultúráról: megtalálhatók benne a 2015–2020 közötti időszak legfontosabb új szavai, valamint kifejezései. Az elemzések célja az anyanyelvi kultúrát segítő nyelvstratégia szolgálata.

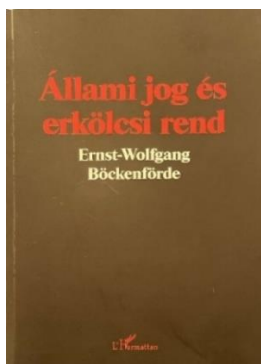
A kötet szerzői budapesti, egri, nyíregyházi nyelvészek, a határon túliakat pedig ungvári, adai, újvidéki, kassai, kézdivásárhelyi, lendvai nyelvészek képviselik.

Könyvünk az 1970-ben alapított Anyanyelvi Konferencia (ma: Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága), a 2000-ben alakult Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport, a 2006-ban létrejött Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda (Manyszi) és a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének összefogásával valósult meg.

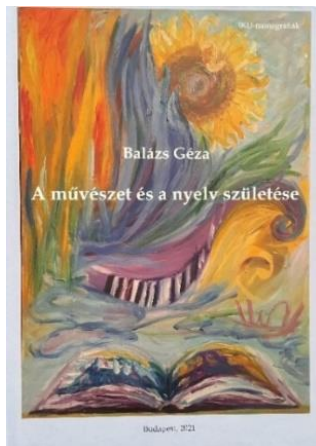
A kötet megvásárolható a www.e-nyelv.hu honlap könyvesboltjában.

AK-HÍRLEVÉL

Ernst-Wolfgang Böckenförde (1930–2019) német jog- és vallásfilozófus államelméleti munkássága nagy hatással volt az NSZK-ra, kimutathatóan Ratzinger bíborosra, a későbbi XVI. Benedek pápára, aktualitása pedig – az Európa előtt álló gondok miatt – egyre inkább növekszik. Tanulságos az ún. Böckerförde-paradoxon (vagy lemma): „A szabadelvű jogállam struktúrájának sajátja, hogy az állam létalapját olyan előfeltevések alkotják, amelyeket az állam maga nem tud anélkül garantálni, hogy ne tenné kérdésessé szabadelvű voltát.” Böckenförde legfontosabb írásait dr. Arató Balázs jogász, a Károli Gáspár Református Egyetem docense gyűjtötte csokorba, és fordította le pontosan, egyúttal közérthetően.

Balázs Gézának a magyar tudományban lappangó megközelítéseket metafizikai nyelvészet néven összefoglaló munkája a művészet és a nyelv közös gyökereit keresi. A művészet és a nyelv strukturális, funkcionális, valamint metafizikai megközelítéseiben egyaránt kimutathatók közös ontológiai (antropológiai) kapcsolatok, és adható egy teljességre törekvő magyarázat. A szerző a művészet és a nyelv kapcsán a következő közös jelenségekre hívja fel a figyelmet: differenciálatlan tudatformák, ősfolklor, alapformák, együttállások, ösztönös összekapcsolódások, motorikus jelenségek, absztrakció. További közös jelenségek: ritmus, szimmetria, indexikalitás, ikonicitás, dallam és nyelv, kép és nyelv kapcsolata. A könyv négy részből (Alapvetés, Eredet, Természeti alapformák, Rekonstrukciók), ezen belül húsz fejezetből áll. A kötetet Moritz Livia festőművész páratlan színvilágú képei díszítik. A kötet megvásárolható a www.e-nyelv.hu honlap könyvesboltjában.

AK-HÍRLEVÉL

Információk TAGDÍJFIZETÉSRŐL

Bankszámlánk adatai (nemzetközi és hazai) utaláshoz (tagdíjfizetés): SWIFT-kód: BUDAHUHB. Nemzetközi IBAN bankszámlaszám: HU49-10100716-01517103-00000004. Magyarországi utaláshoz: MHB Bank 10100716-01517103-00000004. Ezeken a számlaszámokon folyamatosan várjuk tagjaink tagdíjbefizetéseit. A tagdíj összege egy évre: 3000 Ft, diákoknak: 1500 Ft.